

Prædiken til Anden juledag

Matt. 23, 34-39

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Jesus sagde: »Derfor, se, jeg sender profeter og vise og skriftkloge til jer; nogle af dem vil I slå ihjel og korsfæste, andre vil I piske i jeres synagoger og forfølge fra by til by. For over jer må alt det retfærdige blod komme, der er udgydt på jorden, lige fra den retfærdige Abels blod til blodet af Zakarias, Barakias' søn, som I dræbte mellem templet og alteret. Sandelig siger jeg jer: Det skal alt sammen komme over denne slægt. Jerusalem, Jerusalem! du, som slår profeterne ihjel og stener dem, der er sendt til dig. Hvor ofte ville jeg ikke samle dine børn, som en høne samler sine kyllinger under vingerne, men I ville ikke. Se, jeres hus bliver overladt til jer selv, øde og tomt. For jeg siger jer: Fra nu af skal I ikke se mig, før I siger: Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn!« Matthæusevangeliet 23,34-39

Ingmar Bergman's film 'Fanny og Alexander' (1982) kan være god at se i juletiden. Den tager én med ind i hele julens hyggelige stemning. Der er glæde, fest, familie og gaver. Og så er der den *sprække i glæden*, som fortæller os, at verden også rummer sorg, utroskab, død, vold, hykleri og afmagt. Indimellem tydeligt, andre gange, ses det kun som en trækning ved øjet, eller en bestemt røbende holdning.

I begyndelsen af filmen sættes der flere ord på sagen. Teaterdirektøren holder en tale ved julefesten for sine medarbejdere og venner. Talen er på mange måder stemningsmættet. Han er rørt og glad, men sorgfuld. Håbefuld og skeptisk. Han udtrykker det på den måde, at her, i teatret er vores lille, gode verden. Derude, uden for teatret, er den store, grusomme verden.

Det er jo ikke en erfaring eller følelse de står alene med i filmen, eller på Bergmans tid. Men en følelse der er genkendelig for ethvert menneske.

Om man vil udtrykke det på samme måde, som to verdener, er ikke sikkert. Men oplevelsen af splittelse er genkendelig; at *kærligheden ikke er fuldkommen*; at meningen

ikke er entydig; at håbet ikke altid er lige stærkt; at troen ikke altid er fast. Den splittelse og usikkerhed er genkendelig.

At se splittelsen som to verdener, der eksisterer ved siden af hinanden, giver stof til julens budskab om, at Gud kom ind i vores verden ved barnet. Det lille Jesus-barn er Guds overskridelse af afstanden mellem de to verdener. Med Jesus er Gud blevet menneske, og som et nyfødt barn, har han givet verden en ny begyndelse.

Vi der før var fortabte i mødet med den store, grusomme verden derude, og søgte ly i den lille, nære, gode verden – vi har fået en *ny begyndelse*. Jesu fødsel, er vores mulighed for at forlade den lille lukkede verden, og gå ud i den store verden, møde verden, med ny tro, nyt håb, ny kærlighed. Det kan betyde mange ting, alt efter hvem vi er, og hvordan vores liv former sig. Det kan betyde, at vi ikke skal gemme os bag facader, enten af storhedsvanvid eller selvudslettelse, men turde møde andre menneske, som dem vi er, på godt og ondt. Det kan betyde, at vi ikke kun skal være optaget af vores egen dagsorden, hvad enten det er jobbet, karrieren, vennerne, familien, haven – men måske se, at naboen har brug for dig. Eller din kollega eller kammerat, dit barn eller ægtefælle, har brug for din opmærksomhed, har brug for dig. Det kan betyde, at du skal ændre stil, opførsel, og ikke fortsætte med at dække dig ind under, at 'sådan er jeg nu engang' eller 'det er ikke lige mig'. Barnet i krybben betyder en *helt ny begyndelse*.

Samtidig siger Jesus, at den gode verden stadig er en lille verden – udfordret af den store, grusomme verden. 'Hvor ofte ville jeg ikke samle dine børn, som en høne samler sine kyllinger under vingerne, men I ville ikke.'

Der er flere gange blevet annonceret en ny begyndelse, en ny mulighed. Men profeterne blev voldeligt afvist, slået ihjel, eller måske bare ignoreret som et komisk islæt i gadebillede.

Betlehems glæde, varme, lys blev glemt – mødt med modstand, foragt, vrede, blodtørst. Det er ikke en selvfølge, at den ny begyndelse med barnet, bliver til en ny begyndelse for os, der følger efter.

Vi kan se historisk på det, og se, at da Jesus trådte frem, underviste og gjorde tegn, vendte flertallet sig imod ham. De ville ikke have noget med ham at gøre. Modstanden kulminerede med hans lidelse og død. Igennem historien har troen på Jesus som Guds søn, og bekendelsen til, at Jesus skulle være en ny begyndelse, altid vagt modstand. Mennesker der bekender sig til Jesus, løber før eller siden ind i problemer. Det siger historien. Ikke mindst når stærke ideologier kæmper om magten.

Kommunismen var et tungt åg på skuldrene af dem, der bekendte sig til en ny begyndelse med Jesus. Det kostede alt fra chikane, mobning, som at blive fyret fra jobbet, ikke blive optaget på universitetet, blive degraderet fra professor til gadefejjer, arbejdslejr, konfiskering af ejendom, tortur og henret-

telse. I dag er kirken i Rusland, efter 30 års massiv genopbygning, en del af det gode (politiske) selskab.

Lignende behandling har kristne fået i Kina, som også på den front langsomt tør op, dog med bizarre tilbagefald, som når myndighederne fjerner kors på kirker, og stadig følger kristne, ligesom andre minoriteter. Siden 1970'erne er det især i de muslimske lande, at kristne udsættes for noget, der går fra drilleri og mobning, til chikane og forfølgelse. Fra lande som Nigeria, Ægypten, som traditionelt har et stort antal kristne, rapporteres om vold og overfald, flugt og død. I Pakistan kæmper kirken for dens forfatningssikrede ret til at være tilstede, fejre gudstjeneste og leve med troen på Jesus Kristus. De kæmper i sær mod blasfemiparagraffen, der i mange tilfælde overlader minoritetstroende i pøblens vold. I dag, i en moderne, sekulariseret verden, er det i store dele af verden forbundet med livsfare at bekende sig til troen på Jesus Kristus. Martyriet er ikke en antikvitet.

Hos os er det ikke forbundet med voldelige trusler, at tage imod budskabet om en ny begyndelse i Jesus Kristus. Allerhøjest, latterliggørelse, men mest sandsynligt, ligegyldighed.

Man kan spørge, om en sådan ligegyldighed har noget at gøre med, *hvordan* vi tager imod det. Anerkender vi julens budskab som en mulighed for et nyt liv for os selv? Eller forsvinder muligheden i ligegyldighed, eller fokus på andre ting.

Er det mon sådan, at det gode og sande i virkeligheden ikke er velset? Er det for be-

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke
Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 4193 9000
vartov@vartov.dk

sværligt?

Den tyske teolog, Dietrich Bonhoeffer har sagt om vores forhold til Gud; at *vores tale om Gud kun er sandfærdighed, hvis den er konkret.*

Altså, hvis vi taler om Jesus i krybben, om troen, håbet og kærligheden, som principielle sandheder, noget vi forholder os principielt til, så er det *ikke sandt*. Talen om Gud skal være konkret, for at være sand. (Den samme tankegang findes i Søren Kierkegaards *Indøvelse i Christendom*)

Måske der gemmer sig et svar i Bonhoeffers udsagn, på vores spørgsmål om 'hvorfor det gode og sande ikke altid er velset?' Svaret kan være, at det ganske enkelt er *for krævende* for os at være konkret. Det er meget lettere at tale om principper, værdier, kultur, etik og måske endda teologi, end det er, at lade budskabet få konkret betydning i ens liv.

Hvis Jesus i krybben skal få konkret betydning i mit liv, så skal det have indflydelse på, hvordan jeg omgås mine børn, min kone, mine forældre, nabo, kollega. Hvordan jeg prioriterer min tid, min karrieremulighed, mine penge. Det skal have betydning for hvordan jeg ser på mig selv. Ser jeg mig selv, som Jesus ser mig?

Præcis, hvad det skal betyde i den enkeltes liv, kan vi kun hver især selv svare på. Der gives ikke svar, hverken her i kirken, eller andre steder, kun i din egen opmærksomhed på, hvad det kan betyde i dit liv.

Gud er konkret. Gud forbliver ikke en metafysisk sandhed, gemt væk i himlen, i historien eller i vores spekulationer. Nej, Gud overskrider alle tiders grænse. Han blev menneske. Den lille, skønne verden, invaderede den store, grusomme verden.

Det er nåde, barmhjertighed; at Gud ikke overlader den store grusomme verden til sig selv, men kommer til den, og vil 'samle den, som en høne samler sine kyllinger under vingerne.'

Det siges om martyren, Stafanus, at han talte med visdom, ånd, kraft. Han levede konkret i kærlighed. Han talte sandt. Han handlede kærligt. Det var ikke velset. Derfor ser han også, da de stener ham, himlen åben. Han ser nåden. Han ser, at Gud vil samle os, som hønen samler sine kyllinger. Og fordi han ser Gud sådan, kan han bede Gud 'tag imod min ånd' og han kan sige 'Herre, tilregn dem ikke denne synd'.

Han ved, at alt med ham sker af nåde, og alt Guds nåde er også til stede midt i den grusomme verden. Den, der ved det, er ikke overladt til sig selv, men en martyr – en der ved, at alt sker af nåde. Det er grænseoverskridende. Glædelig 2. Juledag!

Amen

Christian Fink Tolstrup

Holte

Salmer (Den Danske Salmebog):

80: Tak og ære

117: En rose så jeg skyde

131: Blåt vælded lys

114: Hjerte, løft din glædes vinger

125: Mit hjerte altid vanker

122: Den yndigste rose er funden